

Oljkarstvu postajajo oblačila pretesna

Ko se je rojevala slovenska država, je začinjalo rasti tudi slovensko oljkarstvo. Zelo neposredne zveze med tema fenomenoma sicer ni, a sta v polnoletnost korakala nekako všttric. Slovenija je zrasla v precej problematičnega mladostnika, ki je imel nekaj lepih trenutkov v svojem otroštvu, oljkarstvo pa se je razvijalo bolj potih, v razredu ga prej niso prav opazili, nemara šele v zadnjih dveh letih, ko se je potegnilo v višino in širino.

Sašo Dravinec

Foto: JAKA JERAŠA

Skromnemu oljkarstvu so v zadnjih dveh, treh letih nekatera oblačila postala pretesna. Krpanje zaleže, a ne bo dolgo vzdržalo. Oljčnikov je zdaj domala trikrat toliko, kot jih je bilo pred dvema desetletjema. Tudi oljkarjev je veliko več, kolegom v Istri so se s podobno vneto pridružili nekateri v Brdih in na Goriškem. Olja je celo več kot trikrat več, pridelek pa narašča, saj v polno rodnost prihajajo mladi oljčniki. Oljkarje spremljajo oljarji s svojimi naložbami v nove naprave, ki zmorejo predelati več in bolje, po sodobnih metodah, brez stika z zrakom in v zahtevanih okvirjih za najvišjo kakovost.

V razvoj oljkarstva sodi tudi krepitev znanstvenega in predvsem strokovnega delovanja. Za nadaljnje usmeritve so potrebne raziskave, kje smo in kam nam je iti. Oljkarji pričakujejo nedvoumne odgovore.

Nič novega ni, tudi napisano je bilo že nešteto krat, da je povezovanje v slovenskem oljkarskem svetu preohlapno. Oljkarji si izmenjujejo izkušnje in mnenja, srečujejo se na društvenih srečanjih, vključeni so v sheme kakovosti tudi na srečanjih skupine pridelovalcev. Poteka kar nekaj mednarodnih projektov, v katerih je oljkarstvo glavna ali najbolj izpostavljena tema. Vse skupaj je prepleteno, a na neki neformalizirani ravni, zaradi česar gredo številne energije v birokratske postopke dokazovanja, da bi na pravi način združeni zmogli še več. Pravzaprav problem ni v oljkarski srenji, tam so odnosi in pogledi bolj ali manj jasni in razčiščeni. Zapletati se začne, ko je potrebna institucionalna kapa, ko bi bilo treba medsebojno sodelovanje utrditi.

Vodilni v ustanovah, kjer se ukvarjajo tudi z oljkarstvom, praviloma so v državni lasti ali pod njenim nadzorom, nanj pogosto gledajo kot na projekt, ki ga je potrebno ustrezno institucionalno izžeti. Če ne danes, pa jutri. Za prijavljanje na razpise je oljkarstvo dobrodošla naložba, za njegovo sistematično obravnavo pa premalo zanimiva. Očitno institucionalno ni zadosti profitabilno, da bi se z njim resneje ukvarjali, a še vedno dovolj, da ga ne bi prepustili tistim, ki v njem vidijo kaj več kot projekt.

Če v slovenskem oljkarstvu ne bo prišlo do systemske ureditve delovanja znanstvenih in strokovnih ustanov, utegnemo doživeti neljubo regresijo. Oljkarji bodo brez naslovnika za svoja vprašanja, ki jim bo znal podati tehten in učinkovit odgovor, zaplavali v praznem. Ne gre le za vprašanja o škropljenju ali gnojenju, vse bolj tudi za vprašanja o ekonomiki in trženju. In ni mogoče enostavno reči, znajдите se. Če je država doslej podpirala nove nasade in visoko kakovost, mora nekaj reči tudi o tem, kaj z njima. Tako ali drugače. V primeru, da bo molčeča, je najbolj verjetna pot znana: najprej kriza, potem razočaranje, slednjič opuščanje nasadov in vnovično zaraščanje krajine.

Verjetno ni nikogar, ne v politiki, visoki in kmetijski, ne v akademskem svetu, ki bi si želel, da gredo stvari rakovo pot. Ne nazadnje je prišlo do zavedanja, da je oljkarstvo slovenska identiteta, ki določa življenje v sredozemski Sloveniji stoletja in krepko več nazaj.

Naš drobn prispevek, slovenskemu oljkarstvu, Oljka, je pred vami. Obsežnejša in temeljitejša kot v istem času v minulih letih. Škoda bi bilo, da zaradi pomanjkanje idej o tem, kako združevati energije, ob letu ne bi mogli listati podobne publikacije.

SAŠO DRAVINEC, urednik priloge Oljka